

данието“ съ дълбокото убѣждение, че „Христо часъ по-скоро трѣбва да вземе дрѣметъ“. Такова било убѣждението и на майката. Самъ поетътъ не билъ на противно мнѣние. Обаче, всички горни факти, както и признанията на Ботйовъ, че той е прѣслѣдванъ отъ калоферскитѣ чорбаджии съ заплашване да бѣде убитъ — говорятъ, че рѣшението да избѣга изъ България, не е съвпадало съ желанието на бащата да го избави отъ опасностъ, за да го направи „голѣмъ човѣкъ“. Интимното рѣшение на Христофора е било да побѣгне изъ гората, но бидѣйки сила. Такава той можеше да бѣде само при помощта на единъ старъ авторитетъ. Обаче, всичкитѣ нему познати хайдути бѣха избити. Добри падна, а слѣдъ смъртта си тоя не осави наслѣдникъ, популяренъ между народа, съ когото Ботйовъ би могълъ да продължи неговото дѣло. Останалитѣ живи момци влачеха синджири. На кждѣ да трѣгне? Да пропаднатъ плановѣтъ, да изгинатъ сѣмената, хвърлени между народа за великата народна революция — това не може да бѣде! Той е слушалъ, че всички хайдути бѣгатъ въ Ромъния, че тамъ се намиратъ героитѣ на бѣдащето вардийско събитие, че може би „Хаджията“ и „Караджата“ ще сж тамъ —: съ тѣхъ той ще се срѣщне, както и съ Раковски, съ тѣхъ той ще да промисли новъ планъ за дѣйствие, за нова пропаганда. Неговото рѣшение още отъ Одеса — да пропагандира идеитѣ на революцията, не го напуска. Революцията не е актъ на единъ моментъ: докато настѣпи, тя трѣбва да се подготви.

Такова е било интимното рѣшение на Христо Ботйовъ, когато даскалъ Ботю му обявилъ, че „тука е безполезно да си губи врѣмето“. Вѣчно да бѣдешъ даскалъ не е килипиръ. Въ бѣдаще България щѣла да има нужда отъ повече учени хора, а гимназиалното образование е недостатъчно. Иди — думалъ даскалъ Ботю —, иди въ университета и всецѣло се прѣдай на науката. Не-